

Sygn. akt V CSK 541/19

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa H. z siedzibą w W.

przeciwko Z. L.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 21 maja 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od Z. L. na rzecz H. z siedzibą w W. kwotę 2700 zł
(dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Z. L. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 maja 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano m.in. że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w powołanym przepisie oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje także, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jego rozpoznanie nie ma charakteru postępowania w ramach trzeciej instancji. Służy realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań Sądu Najwyższego, wśród których pozostają przede wszystkim nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.) jego obowiązki obejmują zapewnienie jednolitości orzecznictwa i rozstrzyganie

zagadnień prawnych. Tym właśnie celom wypada podporządkować także rozstrzygnięcie skarg kasacyjnych.

Jeżeli strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.; z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, niepubl.). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi, nie da się nie dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić na pierwszy rzut oka bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. np. postanowienie z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, niepubl.).

Skarżący nie wykazał tych okoliczności, a bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała na stwierdzenie, aby była ona – w przedstawionym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący przedstawił jedynie swoją ocenę wyroku, polemizując z ustaleniem Sądu Apelacyjnego, niezasadnie twierdząc, że Sąd II instancji dopuścił się kwalifikowanych, wręcz rażących błędów widocznych na pierwszy rzut oka, nieprawidłowo rozłożył ciężar dowodu, uznał za udowodnione okoliczności niemające potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, nie dokonał oceny zasadności roszczenia pod kątem prawnym, nie podał przepisów prawnych uzasadniających żądania zapłaty określonych kwot pieniężnych, nie rozważył zarzutów pozwanego, nieprawidłowo ustalił datę wymagalności roszczenia i powiązał ją z pismem z dnia 22 lipca 2014 r.

Należy jednak stwierdzić, że Sąd Apelacyjny sporządził obszerne i szczegółowe uzasadnienie, rozważył wszelkie, niezbędne okoliczności sprawy. W zasadniczej z punktu widzenia motywów wniosku kwestii wypowiedzenia umowy

kredytu Sąd Apelacyjny przyjął – w oparciu o dowód przedłożony wraz z apelacją w postaci pisma zawierającego wypowiedzenie umowy kredytu – że wypowiedzenie zostało doręczone pozwanemu. Z okoliczności faktycznych sprawy wynikało, że pozwany zawarł umowę kredytową i nie wywiązywał się z płatności rat, na skutek czego A. S.A. wypowiedział mu umowę kredytu. Sąd Apelacyjny prawidłowo ustalił, że wypowiedzenie nie zawierało warunku, a jedynie informację dla kredytobiorcy o możliwości kontynuowania umowy w przypadku uiszczenia zaległych płatności i wywodów tych nie sposób uznać za oczywiście niezasadnych. Skarżący zdaje się również nie zauważać przepisu regulującego możliwość potwierdzenia czynności osoby, która działa jako tzw. fałszywy pełnomocnik (art. 103 k.c.), zaś treść wypowiedzenia (k. 33) została oceniona przez Sąd Apelacyjny we właściwy sposób. Trzeba bowiem zauważyć, że w piśmie wypowiadającym umowę wprost wskazano, że umowa kredytu będzie kontynuowana jedynie wówczas, jeżeli pozwany uiszcza kwotę zaległości. Abstrahując nawet od problematyki, czy warunek może być zależny od woli jednej ze stron umowy, to Sąd Apelacyjny właściwie ocenił charakter zastrzeżenia zawartego w tym piśmie, zaś wywody zawarte w skardze kasacyjnej nie pozwalają na wyciągnięcie wniosku, że ta ocena była oczywiście błędna.

Jeżeli chodzi o ciężar dowodu, to z materiału dowodowego nie wynika, aby został on nieprawidłowo zastosowany. Powód wskazał daty i zapłacone kwoty i nie ma możliwości udowodnienia, że innych kwot pozwany nie wpłacał (tzw. dowód na okoliczność negatywną). To pozwany, jeżeli twierdził, że dokonał również innych wpłat, powinien był przedstawić dowody na tę okoliczność. Trzeba przy tym podkreślić, że stanowisko pozwanego było wewnętrznie sprzeczne, gdyż z jednej strony twierdził, że kwestionuje jeden z dowodów przedłożonych przez powoda (zestawienie), aby następnie korzystać z wyliczeń z niego wynikających. Co więcej, po otrzymaniu tego dokumentu strona pozwana w żaden sposób go nie kwestionowała i nie podnosiła, aby daty i kwoty w nim wskazane nie odpowiadały rzeczywistości.

Argumenty podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zestawieniu z treścią umowy kredytu i pozostałymi załączonymi do akt sprawy dokumentami prywatnymi nie dawały podstawy do uznania, że

stanowisko to jest w sposób ewidentny, *prima facie* wadliwe, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Skarżący nie wykazał, iż zaskarżone orzeczenie jest ewidentnie błędne, zostało ferowane z oczywistym naruszeniem prawa i stąd nie powinno funkcjonować w obrocie prawnym (zob. postanowienie SN z dnia 21 maja 2008 r., IV CSK 162/08, niepubl.).

W rzeczywistości skarżący pragnie z powołaniem się na oczywistą zasadność skargi doprowadzić do ponownej oceny materiału dowodowego. Przedstawiony przez skarżącego wywód odzwierciedla jego stanowisko w sprawie, nie zaś rzeczywiste naruszenia prawa w postaci na tyle rażącej, że prowadzące do oczywistej zasadności skargi.

Nie można też tracić z pola widzenia, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., co do zasady podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Natomiast w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z tych względów odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

aj